

От четири години насам у нас се издава „Реферативен бюлетин на българската научна литература. Езикознание, литературознание, етиография“. Бюлетинът излиза на два езика (руски и френски) и има за цел да представи с кратки анотации излезлите през изтеклата година научни трудове. Върху корицата му вместо издателство стоят имената на Българската академия на науките, Комитета по техническия прогрес и Центъра за научна и техническа информация и документация. В редакционната колегия освен отговорният секретар Ж. Досева, влизат: Б. Божиков (етнография), К. Генов (литературознание) и И. Гълъбов (езикознание). Както е отбелязано в бележка към читателя, в отделните броеве влизат реферати за избрани научни трудове, публикувани в НР България. Последният брой съдържа сведения за научните трудове (статии, изследвания и монографии), излезли през 1961 година.

Как е представено нашето литературознание в последния номер на бюлетина? Когато прочетем застъпните заглавия, у нас се поражда въпросът: по какъв принцип е извършен подборът? За съжаление, в уводната бележка липсват каквито и да било указания по това и ще трябва от самото съдържание на материалите да извлечем отговора на този немаловажен въпрос.

Като по правило, в бюлетина се застъпват редовно всички книжки, излезли в поредицата литературно-критически очерци на издателство „Български писател“. Анотират се редовно и всички по-важни теоретически, исторически и критически статии, които се появяват в сп. „Литературна мисъл“. По отношение на останалите книги и издания са проявени такива предпо-

читания от субективен характер, които не очертават никакъв принцип на подбор.

От излязлата книжовна продукция през миналата година са отразени в бюлетина книгите „Въпроси и отговори“ от Г. Д. Гошкин, „Изкуство и общество“ от А. Натев, „Класика и съвременност“ на Пантелей Зарев и „Съвременност и минало“ на Петър Пондев. (Отбелязани са и излезлите самостоятелно очерци за Чудомир, П. Ю. Тодоров, Димчо Дебелянов, П. П. Славейков, Ст. Л. Костов, М. Марчевски, Д. Талев и Св. Минков). Пропуснати са книгите „Критика“ на Георги Цанев, „Делото на Димитър и Константин Миладинови“ на П. Динев, „Съвременност и майсторство“ на Ефрем Карафилков, „Кризата в модерния западен роман“ на Минко Николов, „Силата на поезията“ на Емил Петров, „Драматургия и съвременност“ на Любомир Тенев, „По върховете на руската литература“ на Малчо Николов, „Българско стихознание“ на Мирослав Янакиев, „Между спорното и безспорното“ на Атанас Натев, „Книги, автори и време“ на Николай Янков, „Яворов — личност, творчество, съдба“ на Михаил Арнаудов, „Гьоте“ на Константин Гълъбов, „Христо Смирненски — летопис за живота и творчеството му“ на Надежда Измирлиева, „Естетически проблеми в творчеството на Йордан Йовков“ на Стефан Василев, „Речник на българските псевдоними“ на Иван Богданов и др.

Може би това не са научни трудове? Може би те нямат място в един подобен бюлетин? Подобно възражение не би могло да се приеме. Сборникът „Критика“ на Георги Цанев включва

избрани литературно-критически статии, писани в продължение на почти 40 години. С целта си втори дял той отговаря напълно на представените материали в частта „История на литературата“ в бюлетина, а с останалите си статии отговаря на съдържанието на „Проблеми на съвременната литература“. Сборникът „Класика и съвременност“ представлява също избрани статии и студии на Пантелей Зарев и е включен в реферативния бюлетин. Включени са и книгите с критически статии на Гошкин и Петър Пондев. И това е правилно. Но непонятно е защо ще липсват книгите на Георги Цанев, Петър Динев, Ефрем Карафилков и Емил Петров. Наистина, „Съвременност и майсторство“ включва и някои есенцистично разработени статии и строго погледнато е най-далеч от оня тип научна литература, към която изглежда са се ориентирали съставителите на бюлетина. Но сборникът на Ефрем Карафилков съдържа и статии, като „Езиковият шаблон в литературата“, „Погледът на писателя към действителността“, „Някои страни на характерната подробност в прозата“ и др., които в никакъв случай не отстъпват по научни качества на някои от представените статии и книги в бюлетина. Оригиналното изследване за западната литература представлява и книгата „Кризата в модерния западен роман“ на Минко Николов. Теоретико-естетически са статиите на Атанас Натев в „Между спорното и безспорното“. А изследването на Любомир Тенев за съвременната драматургия има монографичен характер, независимо че му липсва солиден „научен апарат“. Със солиден научен апарат е снабдена книгата на Мирослав Янакиев, но и тя не е намерила място в бю-

летина. А книгите на Михаил Арнаудов, Константин Гълъбов, Надежда Измирлиева и Малчо Николов поне със своята проблематика би трябвало да привлекат вниманието на съставителя. Несправедливо пренебрегнати са и останалите книги на литературоведа и критици.

Не са отбелязани и някои интересни сборници, излезли през 1961 г., като „Съветската литература в България“. От сборника „Людмил Стоянов. Изследвания и статии за творчеството му“ е представена само една статия — останалите не се споменават дори. А и двата сборника са издани на БАН и поместените в тях работи имат строго научен характер.

Прави впечатление, че извън „Литературна мисъл“, малко списания са удостоени с внимание от съставителя на дела за литературознание в реферативния бюлетин за 1961 година. Една статия от „Ново време“, четири от „Език и литература“, една от „Известия на Висшата партийна школа“, „Станке Димитров“ при ЦК на БКП, няколко от „Известия на Института за литература при БАН“ и нещо от „Български

език и литература“ — ето цялата библиография, която се ползува и представя на чуждия читател. Непълно се представя съдържанието на Известията на литературния институт. От литературните списания „Септември“ и „Пламък“ пък не е посочена нито една статия — очевидно се смята, че там наука не се създава. Затова пък от методическото списание „Български език и литература“ е извадена една единствена статия и то на съставителя на бюлетина др. Кръстьо Генов. Когато се запознаваме със съдържанието на анотациите, прави неприятно впечатление, че докато редица важни, и съществени статии и книги се пропускат, проявите на др. Генов редовно се отразяват в бюлетина. Ние нямаме възможност тук да правим оценка на самите анотации в бюлетина — до каква степен те отговарят на действителното съдържание на работите, как ги представят и пр. Но и при бегло запознаване става ясно, че докато редица статии и книги се представят бледо и повърхностно, собствените работи на съставителя др. Кр. Генов се анотират

винаги изчерпателно и задълбочено (виж особено анотациите на Л. Генов).

Не е необходимо да се привеждат данни от списанията, които не са удостоени с внимание, нито пък да се съпоставят представените и непредставени материали. Ясно е обаче, че трябва да се сложи някакъв ред в застъпването на книгите и статиите в бюлетина. Той отива в чужбина и от него се иска да покаже безпристрастно и обективно проявите на нашето литературознание през годината. В него няма място за никакви субективистични и лични предпочитания. Той не е и не може да бъде средство за реклама на едни и за замълчаване на други автори! Обективността и достоверността са първото и неотменно качество на научната информация. Без тях всяка библиография би била непълна, половинчата, незадоволителна. В бъдещите книжки на реферативния бюлетин следва да намерят място си всички несправедливо пренебрегнати автори, книги и статии. Допуснатите грешки не бива да се повтарят!

Л. Г.

Хролика

ПОДГОТОВКА НА СЪБРАНИТЕ СЪЧИНЕНИЯ НА П. Р. СЛАВЕЙКОВ

Една от основните задачи на Института за литература при БАН е да събере и издаде съчиненията на българските писатели-класици. В изпълнение на тази задача е подготвен за печат том I от Събраните съчинения на Петко Р. Славейков.

В това издание за пръв път ще бъдат събрани произведенията на поета, публициста и общественика Петко Р. Славейков, който приживе не можа да види отпечатан дори един том от своите събрани стихотворения. То ще бъде и първото академично издание на Института за литература. За неговата подготовка е органи-

зиран колектив от трима редактори — чл.-кор. Георги Цанев, чл.-кор. Петър Динеков и старши научен сътрудник Стойко Божков и трима съставители — научни сътрудници от Института за литература, езикознание и история — Соня Баева, Цветана Македонска и Елена Дилowska.

В продължение на няколко години вече се извършва подготвителна работа, свързана с проучването на възрожденския периодичен печат и богатия архив на поета. Произведенията на Петко Р. Славейков ще бъдат разпределени в отделни томове според техния жанр и по хронологически